

Seat No. : _____

TF-112

M.A. Sem. - IV

May-2013

Sociology

511EA Human Resource Management

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) બધા પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૨) બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧. કર્મચારી સંચાલનનો ખ્યાલ સમજાવી એનાં લક્ષણો જણાવો.

૧૪

અથવા

માનવ સંશાધન સંચાલનના હેતુઓ અને મહત્ત્વ સમજાવો.

૨. માનવશક્તિ આયોજનની વ્યાખ્યા આપો. માનવશક્તિ આયોજનનાં લક્ષણો જણાવો.

૧૪

અથવા

માનવશક્તિ આયોજનના પ્રકારો વર્ણવો.

૩. ભરતી એટલે શું ? ભરતીની પદ્ધતિઓ જણાવો.

૧૪

અથવા

ભરતી કે પસંદગીની વિધિ જણાવો.

૪. તાલીમના પ્રકારો જણાવો.

૧૪

અથવા

તાલીમ એટલે શું ? ભરતીની પદ્ધતિઓ જણાવો.

૫. (અ) નીચેના ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ ચાર)

૮

- (૧) કર્મચારી સંચાલનનું મહત્ત્વ સમજાવો.
- (૨) માનવશક્તિ આયોજનને અસર કરતાં આંતરિક પરિબલો સમજાવો.
- (૩) વૈજ્ઞાનિક ભરતી એટલે શું ?
- (૪) કાર્ય સ્થળે તાલીમ એટલે શું ?
- (૫) પસંદગી એટલે શું ?
- (૬) મુલાકાતના પ્રકારો જણાવો.

(બ) નીચેની ખાલી જગ્યા પૂરો :

૯

- (૧) X અને Y થીયરી _____ એ રજૂ કરી.
- (૨) સંચાલન એટલે જ કર્મચારી સંચાલન એવું _____ કહ્યું છે.
- (૩) I.Q. એટલે _____.
- (૪) બઢતી માટેની તાલીમનો સમાવેશ _____ માં થાય છે.
- (૫) મેનેજરો માટેની તાલીમનો સમાવેશ _____ માં સમાવેશ થાય છે.
- (૬) રોજગાર વિનિમય કેન્દ્રનો _____ માં સમાવેશ થાય છે.

_____

Seat No. : _____

TF-112

M.A. Sem. - IV

May-2013

Sociology

511 EA Human Resource Management

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Attempt **all** questions.
(2) **All** questions carry equal marks.

1. Explain the concept of Personnel Management. State it's characteristics. **14**

OR

Explain objectives and importance of Human Resource Management.

2. Give the definition of Manpower Planning. State the characteristics of Manpower Planning. **14**

OR

Describe the types of Manpower Planning.

3. What is Recruitment ? State the methods of Recruitment. **14**

OR

State process of Recruitment / Selection.

4. State types of Training. **14**

OR

What is Training ? Explain its aims and importance.

5. (A) Answer in brief any **four** of the following : **8**

- (1) Explain importance of Personnel Management.
- (2) State internal factors for Manpower.
- (3) What is Scientific Recruitment ?
- (4) What is on the Job Training ?
- (5) What is Selection ?
- (6) State types of Interview.

(B) Fill in the blanks : **6**

- (1) 'X' and 'Y' theory is presented by _____
- (2) Management means Personal Management. Who said that ?
- (3) I.Q. Means _____
- (4) Promotion is a part of _____ type training.
- (5) Training for Manager is a _____ type of training.
- (6) Employment exchange centre is included in _____ type of recruitment.

_____

Seat No. : _____

TF-112

M.A. Sem. - IV

May-2013

Sociology

511EB Sociology of Health

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

(૨) બધા પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

૧. સ્વાસ્થ્યના સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ આપી તેનું વિષયવસ્તુ સમજાવો. ૧૪

અથવા

ઔષધીય સમાજશાસ્ત્રના અભ્યાસનાં મુખ્ય અભિગમો જણાવો.

૨. આરોગ્યનો સંઘર્ષવાદી અને કાર્યાત્મકવાદી અભિગમ સમજાવો. ૧૪

અથવા

આરોગ્યનો આંતરક્રિયાવાદી અને લેબલીંગ અભિગમ જણાવો.

૩. બિમારી માટેના સામાજિક સાંસ્કૃતિક કારણો જણાવો. ૧૪

અથવા

ભારતીય ચિકિત્સા પદ્ધતિમાં એલોપથી અને હોમિયોપેથીની ચર્ચા કરો.

૪. હોસ્પિટલના પ્રકારો અને વહીવટ સમજાવો. ૧૪

અથવા

ભારત સરકારની સ્વાસ્થ્યનીતિ અને સ્વાસ્થ્ય વહીવટની ચર્ચા કરો.

૫. ટૂંકમાં જવાબ આપો.

૧૪

- (૧) બિમારી અને રોગનો ખ્યાલ સમજાવો.
  - (૨) Sociology in Medicine માં કયા બે દૃષ્ટિબિંદુઓ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં આવ્યું છે ?
  - (૩) લેબલીંગ અભિગમ એટલે શું ?
  - (૪) હોસ્પિટલના ઘટક તત્ત્વો જણાવો.
  - (૫) આરોગ્ય સેવાની સામાજિક ભૂમિકા જણાવો.
  - (૬) યુનાની પદ્ધતિ એટલે શું ?
  - (૭) હોસ્પિટલનું ધ્યેય વર્ણવો.
-

Seat No. : _____

TF-112

M.A. Sem. - IV

May-2013

Sociology

511EB Sociology of Health

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions : (1) Attempt **all** questions.

(2) **All** questions carry equal marks.

1. Give the meaning of sociology of Health. Explain subject matter of sociology of health. **14**

OR

State main approaches of the study of Medical Sociology.

2. Explain conflict and functional approach of health. **14**

OR

State Interactionist and labelling approach of health.

3. State socio-cultural causes for sickness. **14**

OR

Discuss Allopathy and Homeopathy in Indian clinical system.

4. Explain types and administration of hospital. **14**

OR

Discuss Health Policy and Health Administration of Government of India.

5. Answer in short following :

14

- (1) Explain the concept of sickness and disease.
  - (2) Which two approaches are central in sociology of medicine ?
  - (3) What is labelling approach ?
  - (4) Give the component of Hospital.
  - (5) State the social role of health service.
  - (6) What is unnani ?
  - (7) Describe the aims of hospital.
-